به اعتقاد عطاا... امیدوار، هنرمند معمار:

روح فرهنگ اسلامی در معماری امروز گم شده است

معماری حساب جغرافیایی دارد و ریاضیات و فرهنگ هم در آن دخیل است

در هر کشوری که اسلام نفوذ پیدا کرده فرهنگ و اعتقادات اسلامی، معماری آن سرزمین را تحت تاثیر قرار داده و بر اساس فرهنگ اسلامی، معماری نیز دستخوش تحول شده است.

عطاا... امیدوار؛ هنرمند معمار؛ درباره منبع معماری در تاریخ اسلام گفت: «معماری اسلام تا ۳۰۰ سال پس از بعثت به صورت مدون نبوده است و ما هیچ نوشته‌ای مبنی بر معماری اسلامی در دست نداریم. بعد از فتوحات و گسترش اسلام به دلیل رویارویی اسلام با تمدن‌های نیرومندی چون ایران و روم معماری متاثر از این تمدن‌ها رشد یافت. در آن زمان ساختمان‌های مذهبی ایران به صورت چهارطاقی بوده که این چهارطاقی در آتشکده‌ها کاربرد داشته و امروزه در نطنز و کاشان و فراوان دیده می‌شود.» وی تصریح کرد: «سابقه گنبد که مشخصه مسجد است در معماری ایران زمان ساسانی موجود بوده و مسلمان‌ها گنبد را از ایرانی ها اقتباس کرده‌اند و کاخ فیروزآباد فارس به عنوان نمونه تاریخی که دارای گنبد است، در این زمینه قابل ذکر است. گنبد عملکردی برای مسجد ندارد و کاربرد مناره نیز، برای گفتن اذان بر بالای آن بوده است. مناره‌ها را دو طرف ایوان می‌گذارند که ایوان از جا درنرود و بعد مناره به عنوان سمبل مسجد شد و به صورت سنت درآمد که بهترین آن را از نظر معماری، مناره مسجد سپهسالار و مساجد اصفهان و... می‌توان نام برد.»

این معمار در توضیحات بیشتر درباره معماری مساجد عنوان کرد: «شرایط جغرافیایی مشخص کننده نوع معماری است. مساجد با تمامی انواع و اقسامش به نسبت شرایط جغرافیایی محل ساخته می‌شود.» وی در ادامه افزود: «از اصول دیگر معماری بر اساس فرهنگ اسلامی این است که نظافت نشانه ایمان است بنابراین در محوطه کنار مسجد، حمام تعبیه می‌کنند، همچنین فرهنگ اسلامی توسعه دانش را ارج می‌نهد و به تجارت اهمیت داده بنابراین در اطراف مساجد، مدارس و بازار ساخته می‌شوند و به تبع وجود بازار، کاروانسراها نیز برای پذیرایی از تجار و کسبه و دیگر ابنیه‌ها ساخته می‌شوند که می‌توان آنها را در بافت‌های تاریخی شهرهای بزرگ ما مشاهده کرد. فرهنگ اسلامی در کشورهای مختلف، یک نوع معماری خاص را به وجود می‌آورد که این معماری با استفاده از اصول فرهنگ اسلامی و بر پایه اصول هنری و فنی معماری همان منطقه جغرافیایی شکل می‌گیرد.» امیدوار درباره وجه ممیزه معماری بر اساس فرهنگ اسلامی با دیگر معماری‌ها بیان داشت: «آنچه در معماری با فرهنگ اسلامی می‌بینیم یک دید و نمای شهری است. به طور مثال در نقاشی شوالیه شاردن که در زمان صفویه از شهر اصفهان کشیده، شهری را می‌بینید که وجود مناره‌ها در آن کاملا مشهود است و به عبارتی شهر مناره‌ها است و با دیدن این مناره‌ها درمی‌یابید که این شهر، شهر مسلمانان است.»

وی شرایط زندگی امروز را که به سبب کمبود زمین از آسمان نیز در معماری استفاده می‌شود را علت نابسامانی نمای کلی شهر دانست و توضیح داد: «در شرایط فعلی که مجبوریم در ارتفاع زندگی کنیم دیگر مساجد به صورت نمای شهری خود را نشان نمی‌دهند مگر آن که بر روی آن هزینه کنیم طوری که در نگاه کلی مساجد و مناره‌های آن از ارتفاع بیشتری از ساختمان‌های چند طبقه شهری برخوردار و به راحتی قابل مشاهده باشند.» وی افزود: «معماری حساب جغرافیایی دارد و ریاضیات و فرهنگ هم در آن دخیل است. مثلا در معماری اسلامی عدد ۵ کاربرد فراوانی دارد و علت استفاده از آن پنج تن آل عبا است و ۶ به نیت قبر شش گوشه امام حسین(ع) و عدد ۱۲ به منزله دوازده امام(ع) است و معماران سعی می‌کنند در معماری این معانی را بگنجانند که تمام این اعداد بر اساس اعتقادات است.» وی در پاسخ به این پرسش که چگونه می‌توان اصولی از معماری اسلامی استخراج کرد که تابع زمان و مکان نبوده و قابل انطباق با الگوهای شهرسازی معاصر باشد، به ایکنا گفت: «شهرسازی معاصر در جهان امروز مثل هم و شبیه به هم شده است و از آنجایی که زمین کم است ساختمان‌ها را روی هوا می‌سازند بنابراین راهی برای اسلامی کردن معماری نیست.» وی دلیل این مشکلات را چنین عنوان کرد: «در ۵۰ سال اخیر کمتر مدیری داشتیم که این مفهوم را درک کند و بدترین ساختمان‌های ما بعد از انقلاب، ساختمان‌های اطراف مکان زیارتی و سیاحتی است که به نام اماکن مذهبی است. این ساختمان‌ها را طوری می‌سازند که اصولی نیست و بعد از ساختن، روی آن چیزهایی وصل می‌کنند و مثلا کاشی کاری می‌کنند ولی این کار به قدری غیراصولی است که بعد از مدتی کاشی‌ها کنده می‌شوند و می‌ریزند و یا مقبره امام رضا(ع) در مشهد گم شده است چون ساختمان‌ها را طوری می‌سازند که حرم به سختی دیده می‌شود.» برپاکننده نمایشگاه هزاره سوم اهم مشکلات شهرسازی امروز را چنین برشمرد: «شهرسازی امروز بر اساس معماری غیراصولی شکل گرفته است به ویژه در ۵۰ ساله اخیر هیچ نمادی از اسلامی بودن در فضاهای کوچک شهری دیده نمی‌شود، میادین شهری به قدری بزرگ و غیرقابل ورود افراد به داخل آن است که افراد در گرداگرد آن همدیگر را نمی‌توانند شناسایی کنند، وجود این میادین هیچ کاربردی برای زندگی شهری ندارد، اماکن زیارتی به صورت غیراصولی ساخته می‌شوند و بعد برای اسلامی جلوه دادن آن‌ها عناصری اسلامی را بر روی آن می‌چسبانند مثل کاشی‌کاری‌های نوشته و... غیراصولی که پس از مدتی نیز به دلیل غیراصولی بودن ریزش می‌کنند.» امیدوار در پایان سخنان خود راه‌حل این مشکلات را چنین عنوان کرد: «تحقیق و پژوهش بیشتر در زمینه معماری و تدوین معماری اصولی که با نحوه زندگی امروز همخوانی داشته باشد، محدودکردن وسعت میادین شهری عاری از ماشین در داخل در حد استاندارد، بازگشت به سیستم معماری بازار که البته ساخت پاساژها نمونه این بازگشت است، توجه به عنصر سایه در معماری برای جلوگیری از اثرات سوء اشعه‌های مضر آفتاب، گرته‌برداری از یک کار خوب کامل به مراتب بهتر از ساختن یک کار مدرن بد است.»

شهرسازی امروز بر اساس معماری غیراصولی شکل گرفته است؛به ویژه در ۵۰ ساله اخیر هیچ نمادی از اسلامی بودن در فضاهای کوچک شهری دیده نمی‌شود

✓ نظر انداز

فال نکو

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست
که هرچه بر سر ما می‌رود ارادت اوست

نظیر دوست ندیدم اگرچه از مه و مهر
نهادم آینه ها در مقابل رخ دوست

صبا ز حال دل تنگ ما چه شرح دهد
که چون شکنج ورق‌های غنچه تو بر توست

نه من سبوکش این دیر رندسوزم و بس
بسا سرا که در این کارخانه سنگ و سبوست

مگر تو شانه زدی زلف عنبرافشان را
که باد غالیه‌سا گشت و خاک عنبربوست

نثار روی تو هر برگ گل که در چمن است
فدای قد تو هر سروبن که بر لب جوست

زبان ناطقه در وصف شوق نالان است
چه جای کلک بریده زبان بیهده گوست

رخ تو در دلم آمد مراد خواهم یافت
چرا که حال نکو در قفای فال نکوست

نه این زمان دل حافظ در آتش هوس است
که داغدار ازل همچو لاله خودروست

✓ هنر بین‌الملل

نمایش هنر ایرانی در آنکارا

مقامات فرهنگی و هنری کشور ترکیه قصد دارند نمایشگاهی از آثار هنرمندان ایرانی در بخش های مختلف را برگزار کنند. به گزارش باشگاه خبرنگاران، در این نمایشگاه ۱۰۰ اثر از هنرمندان ایرانی در رشته های نقاشی، مینیاتور، عکس و بیش از همه هنر فرش ایران در معرض بازدید علاقمندان قرار می گیرد. براساس این گزارش، مقامات ترک گفته اند که با توجه به داشتن ۴۹۹ کیلومتر مرز مشترک با ایران این نمایشگاه قدم بزرگی به منظور تبادلات فرهنگی در کشور ایران و ترکیه به شمار می رود.

ادای احترام به ایده‌های روشنفکرانه هنرمند روس

آیینه هنر: موزه هنرهای مدرن مسکو، در تدارک برپایی نمایشگاهی از آثار مجسمه‌سازی و اینستالیشن‌های «بوریس آرلوو» است. از بوریس آرلوو به نام یکی از شخصیت‌های مهم و کلیدی هنر معاصر روسیه یاد می‌شود. وی از بنیانگذاران جنبش هنر سوت [هنر ساده‌انگار] است که در دهه ۱۹۷۰ در برابر جنبش هنری واقع گرایی آکادمیک در روسیه اعلام وجود کرد. هنرمندان جنبش هنری سوت، به جای درگیر شدن در قید و بند اصول زیبایی شناختی، توجه به مفاهیم روشنفکرانه و خردمندانه را در رأس هدف خلق یک اثر هنری مطرح کردند. از نظر بوریس آرلوو، نمادهای هنری هر سرزمین برای هر هنرمند می‌تواند بهانه‌ای باشد برای تمرکز بر تاریخ هنرهای جهان. از این رو می‌توان بازتاب این عقیده را در آثار مجسمه‌سازی و چیدمان‌های مفهومی این هنرمند روسی به خوبی مشاهده نمود. این هنرمند ۶۷ ساله همینک نیز به آفرینش هنری مشغول است و افکار و ایده‌هایش در باب هنر ساده‌انگار همچنان وی را همراهی می‌کنند. مسئولان موزه هنرهای مدرن مسکو با برپایی نمایشگاهی از آثار این هنرمند معاصر در صددند تا به وی و تفکرات نوگرایانه‌اش در باب هدف خلق اثر هنری ادای احترام نمایند.

شکایت وارثان ارباب حلقه‌ها از استودیو نیولاین

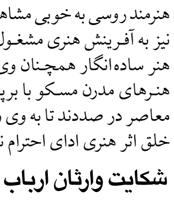

وارثان نویسنده مجموعه کتاب‌های «ارباب حلقه‌ها» از استودیو نیولاین برای نپرداختن سهم آنها از فروش سه گانه سینمایی بر مبنای این کتاب‌ها شکایت کردند. به گزارش مهر، موسسه خیریه تالکین تراست که مقر آن در بریتانیا قرار دارد به نمایندگی از هارپر کالینز ناشر و املاک جی آر. آر. تالکین شکایت خود از نیولاین سینما را به دیوان عالی لس آنجلس ارائه داد. وکلای تراست گفتند نیولاین «حتی یک پنی» از سود حاصل از فروش سه فیلم «ارباب حلقه‌ها» شامل «یاران حلقه»، «دو برج» و «بازگشت پادشاه» را نپرداخته که از سال ۲۰۰۱ تاکنون در مجموع حدود شش میلیارد دلار فروش داشته‌اند. قرار بود این استودیو ۷/۵ درصد از مبلغ حاصل از فروش سه‌گانه پیتر جکسن را به وراث تالکین بپردازد. مجموعه کتاب‌های «ارباب حلقه‌ها» اولین بار در فاصله سال‌های ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۵ منتشر شد و در دهه ۱۹۶۰ محبوبیت فراوان پیدا کرد. آوریل سال ۲۰۰۷ «بچه های هورین» یکی از کتاب‌های ناتمام تالکین به بازار عرضه شد و در دو هفته اول بیش از ۹۰۰ هزار جلد فروش داشت. تالکین نگارش کتاب را از ۱۹۱۸ آغاز کرد، اما کار خود را ناتمام گذاشت. او در ۱۹۷۳ در ۸۱ سالگی درگذشت و پسرش کریستوفر ۳۰ سال را صرف به پایان رساندن آن کرد.

✓ آیینه خبر...

راهیابی ۳۹متن نمایشی به مرحله بازبینی جشنواره نمایشنامه خوانی نیاوران

آیینه هنر: ۳۹متن نمایشی باکسب آرای داوران مرحله بازخوانی متون به مرحله بازبینی سومین جشنواره سراسری نمایشنامه خوانی فرهنگسرای نیاوران راه یافتند. محمود عزیزی، دبیر سومین جشنواره نمایشنامه خوانی فرهنگسرای نیاوران با اعلام این خبر گفت: «سعید کشن فلاح، رحمت امینی و تاجبخش فنائیان داوران مرحله بازخوانی متون این رویداد پس از روخوانی ۱۲۱ متن ارسال شده به دبیرخانه جشنواره ۳۹متن را انتخاب کردند تا در مرحله بازبینی با یکدیگر به رقابت بپردازند.» عزیزی افزود: «از میان متون راه یافته ۱۶ نمایشنامه برگزیده و به مرحله نهایی جشنواره راه خواهند یافت.»

احداث گذرگاه فرهنگی هنری تهران

آیینه هنر: همزمان با افتتاحیه هفتمین دوسالانه نقاشی مدیر عامل موسسه فرهنگی هنری صبا از احداث گذرگاه فرهنگی تهران در خیابان برادران شهید مظفر مقابل موسسه صبا خبر داد. به گزارش روابط عمومی موسسه فرهنگی هنری صبا، محسن زارع در این باره گفت: «خیابان مظفر به صورت سراسری به گذر فرهنگی هنری تهران تبدیل و یکی از پروژه‌های فرهنگی و اصلی‌ترین آرزوها و خواست‌های هنرمندان و اهالی فرهنگ ایران محقق می‌شود. این گذر محل تمرکز فعالیت‌هایی در عرصه هنر ملی، سنتی و بومی، آئینی و مقاومت خواهد بود.»

بررسی اندیشه های اکبر رادی در یک نشست تخصصی

نشست تخصصی-پژوهشی تحلیل و بررسی آثار و اندیشه‌های زنده‌یاد اکبر رادی نویسنده نامه معاصر توسط مرکز هنر پژوهی نقش جهان فرهنگستان هنر ۲ اسفند ۸۶ در محل این مرکز برگزار می‌شود. مهبود مهرنوش، دبیر علمی این نشست به سایت ایران تئاتر گفت: «تحلیل و بررسی آثار و اندیشه‌های اکبر رادی در نشست تخصصی-پژوهشی با حضور جمعی از مسئولان و متولیان فرهنگ و چهره‌های فرهیخته و شاخص ادبی و هنری کشور برگزار می‌شود.» وی توضیح داد: «در این نشست، سخنرانان با ارائه مقاله به تحلیل و بررسی شخصیت، آثار، آراء و افکار رادی از جنبه‌های مختلف می‌پردازند و او را به عنوان یک نویسنده حرفه‌ای اجتماعی-انتقادی دوران معرفی می‌کنند.» وی درباره سخنرانان این نشست گفت: «تاکنون سخنرانی قطب‌الدین صادقی، بهزاد قادری، عطاءا... کوپال، صدرالدین شجره و هادی مرزبان قطعی شده است. موضوع مقالات سخنرانان به زودی اعلام می‌شود.» مهرنوش زمان برپایی این نشست را ساعت ۱۶/۳۰ تا ۱۸/۳۰، ۲ اسفند ۸۶ در محل مرکز هنرپژوهی نقش جهان اعلام کرد.

نوای علمدار به روایت سعید ذهنی

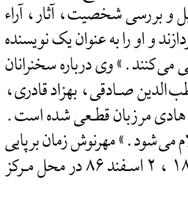

آیینه هنر: برنامه موسیقی «هلال کاروان» توسط ارکستر سمفونیک تهران و گروه کر دفتر موسیقی به آهنگسازی و رهبری «سعید ذهنی» در تالار وحدت اجرا می‌شود. سعید ذهنی با اعلام این خبر گفت: «هلال کاروان، شامل پنج قطعه موسیقی است که از حج ناتمام امام حسین(ع) تا شهادت این امام را روایت می‌کند.» ذهنی افزود: «این برنامه از روز شنبه ۲۷ بهمن تا اول اسفند ماه امسال در تالار وحدت اجرا می‌شود که به جز روز اول در روزهای بعد دو سانس روی صحنه می‌رود.» ذهنی که آهنگسازی این قطعات را انجام داده و برای این برنامه ارکستر سمفونیک را رهبری می‌کند، از قافله، حر، عطش، علمدار و وداع به عنوان قطعات این برنامه نام برد. وی تصریح کرد: «این برنامه با ترکیبی از سازهای ایرانی و غیرایرانی، همچنین بهره‌گیری از خط آواز سنتی ایرانی اجرا می‌شود که **علی مینوسپهر** تک خوان آواز سنتی ایرانی در این برنامه است و گروه نغمه سرایان عاشورایی و گروه کر دفتر موسیقی نیز به عنوان همخوان این ارکستر را همراهی خواهند کرد.»

عکس‌خانه شهر میزبان ۲۲ قطعه عکس تاریخی

آیینه هنر: همزمان با یکصد و شصت و پنجمین سالگرد ورود دوربین عکاسی به ایران ۲۲ قطعه عکس تاریخی اصلی در عکس‌خانه شهر به نمایش در آمده است. این نمایشگاه شامل ۲۲ قطعه عکس سیاه و سفید اصلی و قدیمی در اندازه های مختلف، از مجموعه شخصی احمد ایلیات کاشانی است. نمایشگاه عکس‌های تاریخی تا ۱۷ اسفند ۱۳۸۶ در موزه عکسخانه شهر وابسته به سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران برپا خواهد بود. علاقه‌مندان می توانند برای بازدید از یکشنبه تا پنجشنبه ساعت ۱۰ تا ۱۷ و جمعه ها ساعت ۱۰ تا ۱۶ به عکس‌خانه شهر، واقع در میدان هفت تیر، خیابان بهارشیراز، مراجعه کنند.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]